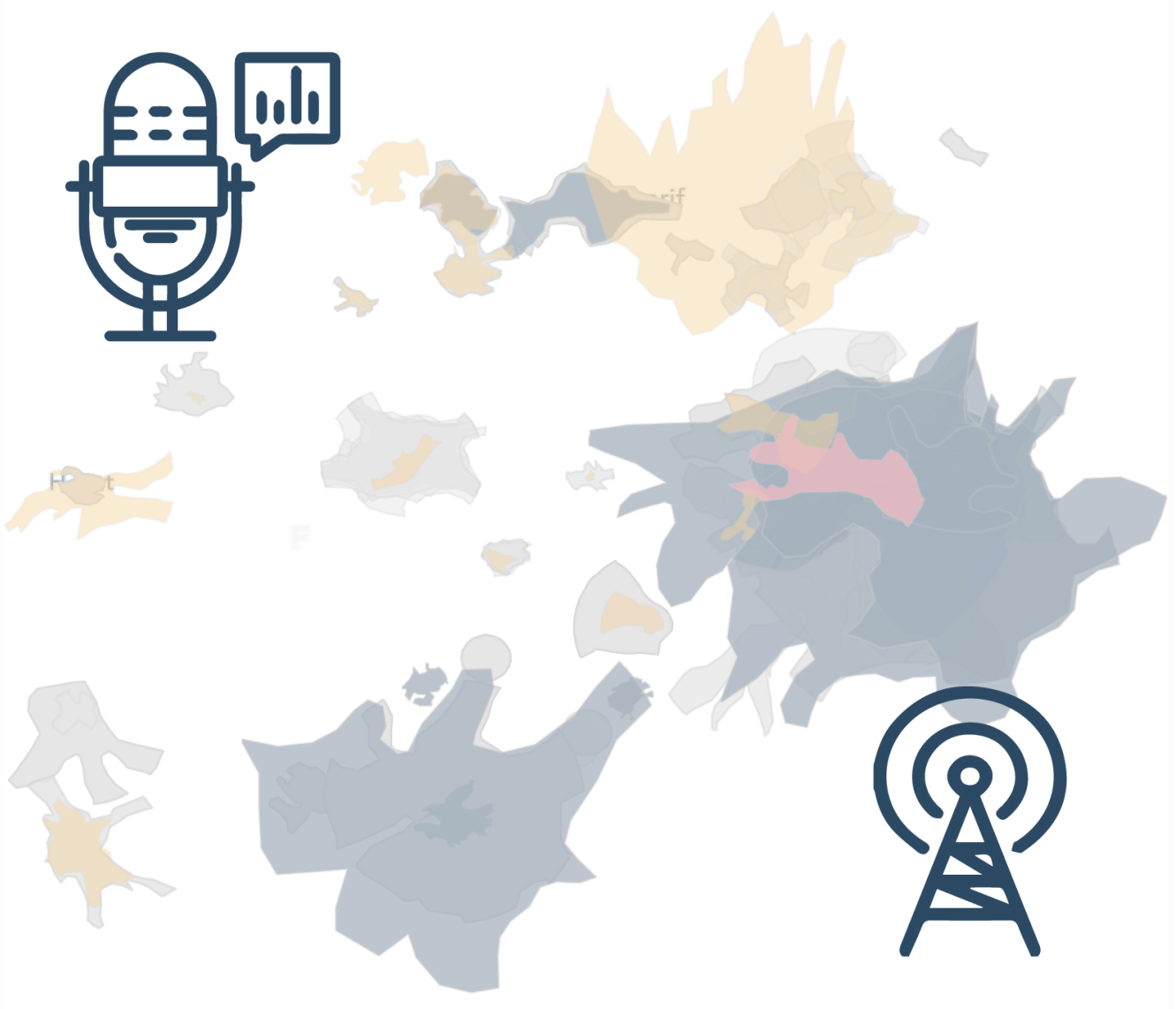

آهسته سازی نشرات

چالش های زبانی در نشرات رادیو های محلی در مورد اطلاع رسانی معلومات در مورد خطر
کووید-۱۹ در افغانستان

مارچ ۲۰۲۱

TRANSLATORS
WITHOUT BORDERS

مرور کلی

آنچه شما حتما باید بدانید

در سال ۲۰۲۰ انترنیز پروژه «Rooted in Trust» را برای مقابله با شایعات و اطلاعات غلط درباره کووید-۱۹ راه اندازی کرد. آنها مترجمان بدون مرز (TWB) را موظف کردند تا ایستگاه های رادیویی محلی را نقشه برداری کنند و چالش های در خصوص زبان و ترجمه که نشر کنندگان رادیویی محلی هنگام نشر ارتباطات خطر کووید-۱۹ برای مخاطبین با آن مواجه اند، را بررسی کنند. برای درک بهتر این چالش ها، TWB یک نظرسنجی و مصاحبه با ۶۵ ایستگاه رادیویی محلی را انجام داد، که یک چهارم کل رادیوهای محلی در سراسر افغانستان را نمایندگی می کنند. بر اساس این نظرسنجی، ما ایستگاه های رادیویی محلی و میزان دسترسی هر سیگنال رادیویی را برای تخمین پوشش رادیویی کل کشور نقشه برداری کردیم. در جاهایی که امکان داشت، ما یافته های خود را با معلومات ارزیابی اکوسیستم اطلاعاتی انترنیز در کابل، قندهار و هرات مطابقت داده و بررسی کردیم. ایستگاه های رادیویی جامعه همچنان یک منبع مهم معلوماتی می باشند، مخصوصا برای جمعیت روستایی، افراد کم سواد و در ولایت های دور دست. در مواقع اضطراری صحت عامه، گویندگان رادیویی می توانند به ارتباط دهندگان صحی تبدیل شده و اطلاع رسانی خطر را حمایت کنند، اما آنها با چالش های متعددی درین زمینه روبرو هستند.

- **سیگنال های رادیویی همه ولایت ها را تحت پوشش ندارند.** بر اساس سیگنال های رادیویی که توانستیم نقشه برداری کنیم، پوشش رادیویی به طور مساوی در سراسر کشور به مردم نمی رسد. صحبت کنندگان زبانهای در حاشیه مانده دسترسی محدودی به نشرات رادیویی دارند. نسبت به تراکم جمعیتی، گویندگان ترکمنی، براهویی، بلوچی و ازبکی دسترسی محدودی نشرات رادیویی دارند.
- **تعداد کمی از نشرات به زبانهای غیر از زبان دری و پشتو است** دری و پشتو زبانهای اصلی نشرات هستند، اما همه آنها را نمی فهمند. نشر به زبان های دیگر عمدتا به اعلانات تجاری، کلیپ های صوتی کوتاه و مخلوط کردن آن به صورت پراکنده در برنامه های مناظره و دریافت تماس تلفنی محدود می شود. برنامه های اختصاصی ارائه معلومات عمیق به زبان دیگر بسیار کم است.
- **محدودیت های زبانی سبب کاهش کیفیت و به موقع بودن نشرات میشود.** ایستگاه های رادیویی محلی فاقد منابع و ظرفیت ترجمه برای نشر به زبان های دیگر به غیر از زبان های دری یا پشتو هستند. در نتیجه، برخی از معلومات مهم به تأخیر می افتند و برخی دیگر هرگز نشر نمی شوند. کیفیت و سطح جزئیات نشرات به زبان های دیگر نیز کاهش می یابد.
- **نشر کنندگان در دستیابی به اطلاعات موجود با مشکل روبرو هستند** اکثر ایستگاه های رادیویی محلی دسترسی محدودی به انترنت دارند و با قطع برق مواجه می شوند. این مسئله دستیابی و اعتبار بخشی اطلاعات موجود در مورد کووید-۱۹ را بسیار دشوار می کند. همچنین، اطلاعات پس زمینه اغلب به زبان انگلیسی به گویندگان منتقل می شوند، اما با دسترسی محدود به انترنت، این اطلاعات به راحتی قابل ترجمه نیستند.
- **معلومات باید به زبان ساده ارائه شوند** رادیوها اطلاعاتی را که زبان مغلق و یا اصطلاحات تخنیکی و طبی در آن بکار رفته است را نشر نمی کنند. اصطلاحات جدید و معلومات جدید مغلق در مورد موضوعات طبی باید بازنویسی و به زبان ساده برای مخاطبان عمومی ارائه شوند. با این حال ایستگاه های رادیویی جامعه اغلب نمی توانند ویرایش به زبان ساده را ارائه دهند، بنابراین اطلاعات مغلق تر را نشر نمیکنند.

تهیه کنندگان معلومات بیرونی، می توانند چالش های زبانی را کاهش دهند.

بسیاری از سازمانها در اطلاع رسانی خطر و مشارکت جامعه دخیل هستند. آنها میتوانند ایستگاه های رادیویی را حمایت کنند تا معلومات کووید-۱۹ را بطور موثرتر نشر نمایند از طریق آسان نمودن دسترسی، درک و نشر معلومات به شکلی که مرتبط با شنوندگان شان باشند. بطور مثال آنها می توانند:

• **معلومات را به زبان های محلی ارائه نمایند.**

محتوا را به دری، پشتو و سایر زبان های که در ساحات مورد هدف تکلم می گردد، ترجمه نمایند. از معلومات زبانی موجود استفاده نمایند یا با مخاطبان مورد هدف در مورد ارجحیت های زبانی و ارتباطی شان مشورت کنند تا به کسانی که در حال حاضر خدمات کم به آنها ارائه میشود، دسترسی پیدا کنند.

• **معلومات را به زبان ساده فراهم سازند**

اصطلاحات فنی را استفاده نکنند یا آنها را توضیح دهند، از ساختارهای ساده جمله استفاده کنند، از کلمات و مفاهیم آشنا برای مخاطبان مورد نظر خود استفاده کنند و با پرداختن به جزئیات غیرضروری، از پیام اصلی دور نشوند.

• **معلومات را در فرمت ها و اندازه های مناسب برای سرعت های پایین اینترنت ارائه کنند.**

برای دانلود سریع، محتوای مختصر را در فایلهایی با اندازه کوچک انتقال دهند.

• **در مورد مفاهیم اساسی طبي آموزش هایی را ارائه کنند.**

به کارکنان ایستگاه رادیویی يك معرفی کلی در مورد مفاهیم طبي ارائه دهند تا به آنها کمک کنند که معلومات صحت عامه را به زبانهایی که راحت ترند، بهتر درک کنند.

• **واژه نامه و یا فرهنگ لغاتی را برای کمک به درک بهتر آنها تهیه کنند**

با استفاده از ابزارهایی مانند واژه نامه کووید-19 مترجمین بدون مرز (TWB)، که حاوی اصطلاحات به زبان های دری و پشتو می باشد، اصطلاحات جدید و مغلق فنی و طبي را توضیح دهند.

• **دسترسی به تلاش های تحقیقات و نقشه برداری گسترده را فراهم کنند**

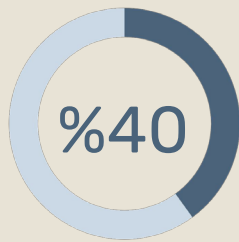
عمق و پهنای درک مربوط به چالش های زبانی و راه حل های شان را در رادیوی محلی بهبود بخشند.

نظرسنجی گویندگان رادیو (Broadcasters)

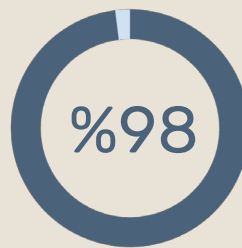
اطلاع رسانی کووید-19 توسط ایستگاه های رادیویی محلی در افغانستان

42% در ساحات شهری /
40% روستایی (18% نامعلوم)

نشرات همچنان به زبان های دیگر میباشد

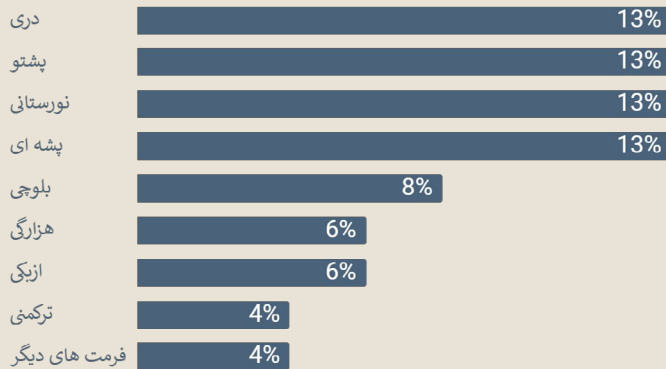

نشرات به زبان دری و یا پشتو میباشد

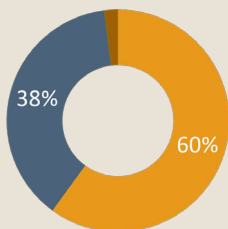
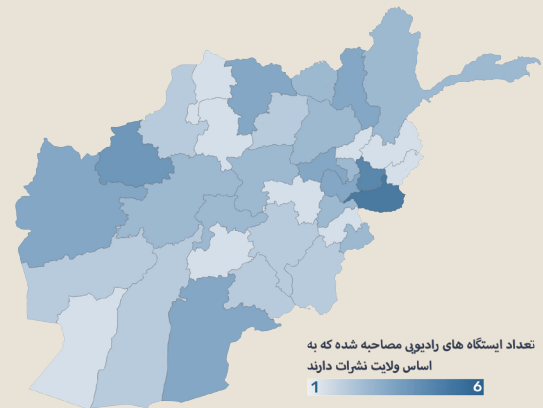

53 گوینده رادیو (broadcasters)

فیصدی ایستگاه های رادیویی که زبان تکلم در ساحه را پوشش نمیدهند

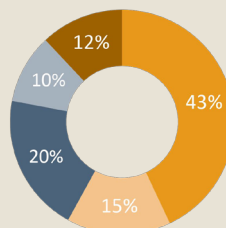

ولایت های که توسط ایستگاه های رادیویی تحت پوشش قرار گرفته اند

زبان اولیه نشرات

60% دری
38% پشتو
2% سایر زبان ها

سایر زبان های نشرات

43% دری
15% هزارگی
20% پشتو
10% ازبکی
12% سایر زبان ها

#LanguageMatters

TRANSLATORS
WITHOUT BORDERS

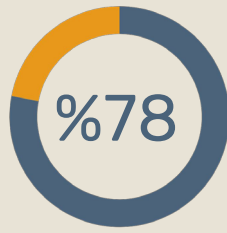
منابع

62% از معلومات زمینه ای که توسط وزارت ها و ادارات افغانستان ارائه می شوند استفاده می کنند. 55% معلومات سازمان جهانی صحت، 36% از سایر رسانه ها و شبکه های رسانه ای، و 32% از موسسات غیردولتی بین المللی را استفاده میکنند.

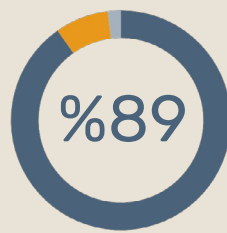
محتوای خود

96% ایستگاه های رادیویی محتوای خود را درباره کووید-19 تهیه می کنند، 4% نمیدانند و یا ترجیح میدهند نگویند.

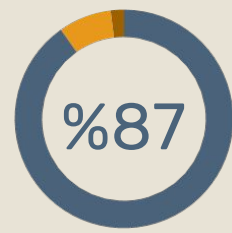
مناسب بودن

78% اشتراک کنندگان محتوای تهیه شده توسط دیگران را برای مخاطبین خود مناسب میدانند. 22% فکر میکنند که به علت داشتن اصطلاحات زبانی و کلمات تخنیکی، آنها تنها برای بخشی از مخاطبان شان مناسب اند.

محتوای از قبل تهیه شده

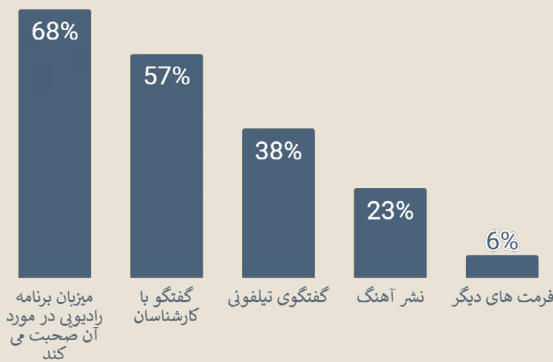
89% ایستگاه های رادیویی محلی محتوای کووید-19 که از قبل توسط سازمان ها یا شبکه ها تهیه شده است را استفاده می کنند، 9% استفاده نمی کنند و 2% مطمئن نیستند.

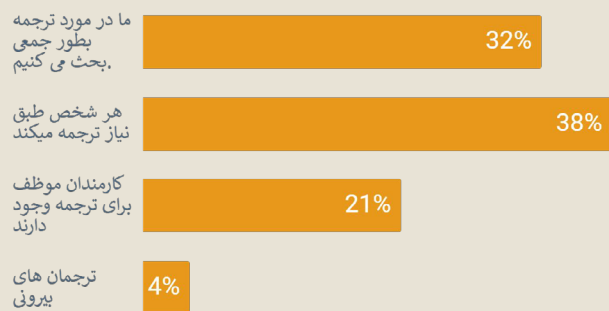
C19 نشرات

87% ایستگاه های رادیویی محلی از ابتدای همه گیری، اطلاعات مربوط به کووید-19 را نشر کرده اند. 8% در ابتدا این کار را انجام دادند اما بعداً این کار را متوقف کردند، 2% اخیراً این کار را انجام داده اند.

فارمتهای که برای نشرات کووید-19 استفاده میشود

چه کسی ترجمه را انجام میدهد؟

23%

می گویند آنها در ترجمه معلومات بر اساس این مطالب زمینه ای با مشکل روبرو هستند.

23%

می گویند مواد زمینه ای اغلب حاوی اصطلاحات تخنیکی یا طبی هستند که مبهم بوده و یا درک آنها دشوار است.

38%

می گویند مواد زمینه ای اغلب جزئیات کافی در مورد مسائل مغلق مربوط به کووید-19 را ارائه نمی دهند.

36%

می گویند آنها اغلب برای دریافت مطالب زمینه ای به تمام زبانهای مورد نیاز خود مشکل دارند.

43%

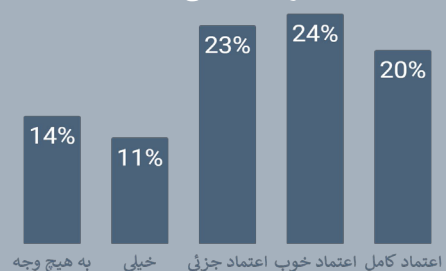
می گویند که آنها اغلب در دستیابی به مواد زمینه ای مورد نیاز خود مشکل دارند.

داده های رادیویی محلی از ارزیابی اکوسیستم معلوماتی اینترنتی *

چند بار به رادیو دسترسی پیدا می کنید؟

به هیچ وجه/بسیار کم	گاهی اوقات	بسیاری از اوقات/همیشه	
56%	16%	25%	زنان
51%	15%	32%	مردان
64%	13%	18%	کابل
54%	18%	28%	هرات
41%	17%	42%	کندهار

اعتماد به رسانه محلی

* نظرسنجی انجام شده با 650 نفر از مردم عام در ولایت های کابل، قندهار و هرات.

پوشش رادیویی در سراسر افغانستان بسیار ناچیز و نامنظم است

رادیو همچنان یکی از منابع عمده معلومات در افغانستان، به ویژه برای جمعیت روستایی است. گوش دادن به رادیو در مناطق روستایی (62٪) بیشتر نسبت به مناطق شهری (42٪) معمول است و در شرق (70٪) و جنوب غربی (69٪) بیشتر از سایر مناطق به عنوان منبع معلومات استفاده می شود. در یک شیوع فراگیر مریضی مانند همه گیری کووید-19، ایستگاه های رادیویی محلی نقش مهمی در نشر معلومات و اطلاع رسانی خطر ایفا می کنند. نقش آنها در مناطق روستایی که دسترسی کم به سایر رسانه ها وجود دارد و در میان گروه های جمعیتی با میزان سواد کم، اهمیت خاص دارد.

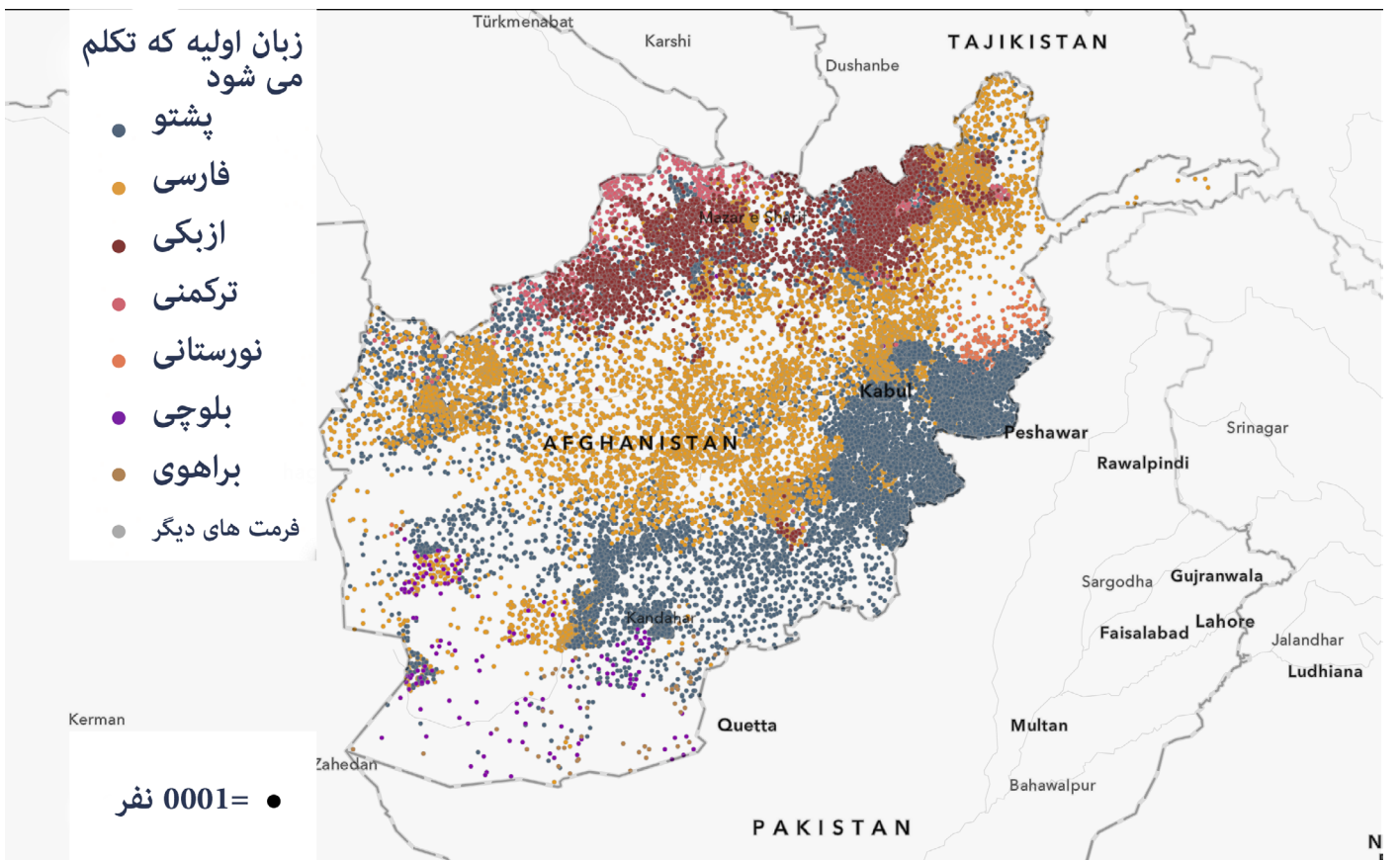
برای دستیابی به درک دقیق تر از پوشش رادیویی واقعی در افغانستان، ما از ایستگاه های رادیویی محلی سوالاتی پرسیدیم. ما با 246 ایستگاه رادیویی جامعه از نزدیک گفتگو کردیم. چهل و شش نفر از آنها با اطلاعاتی درباره ارتفاع آنتن رادیویی، قدرت فرستنده و نوع فرکانس استفاده شده، پاسخ دادند. برای ایستگاه های رادیویی باقیمانده ما شبیه ترین ایستگاه های رادیویی به آنها با مقادیر و یا ارزش شناخته شده را برای تخمین میزان دسترسی احتمالی آنها در نظر گرفتیم. ما از یک مدل رقومی ارتفاع (Digital Elevation Model) استفاده کردیم برای تخمین اینکه هر سیگنال رادیویی بر اساس ناهمواری های زمین چه مسافتی را طی کرده می تواند. این ما را قادر ساخت تا نقشه ایستگاه های رادیویی جامعه را در سراسر افغانستان ترسیم و نقشه برداری کنیم. نقشه 1 میزان دسترسی همه 246 ایستگاه رادیویی، به همراه زبان اصلی که بسیاری از آنها با آن نشرات دارند را نمایش می دهد. چند ضلعی های خاکستری روی نقشه، ایستگاه های رادیویی را نشان می دهد که به نظرسنجی ما پاسخ نداده اند. [این معلومات را از طریق یک نقشه تعاملی بیشتر کاوش کنید.](#)

از میان ایستگاه های رادیویی محلی که توانستیم نقشه برداری کنیم، بیشتر آنها در اطراف شهرهای کابل و جلال آباد متمرکز بودند. آنها ولایت کابل، ننگرهار و لغمان و مناطقی از ولایات همجوار را تحت پوشش خود دارند. زبان اصلی نشرات در این دسته پشتو است. دومین دسته کوچکتر پوشش رادیویی در حوالی شهرهای کندز، تالقان و مزارشریف در شمال این کشور، در امتداد ولایت های بلخ و تخار است. اکثر ایستگاه های رادیویی این دسته اساساً به زبان دری نشرات دارند. در حالی که این نقشه، زبانهای نشرات برای همه 246 ایستگاه رادیویی محلی را نشان نمی دهد، ولی روند کلی پوشش رادیویی به وضوح قابل مشاهده است. بیرون از دسته های اصلی، سیگنال های رادیویی جامعه مناطق اطراف شهرهای بزرگتر و مراکز ولایت ها مانند قندهار، هرات، فیروز کوه و زرنج را تحت پوشش قرار می دهند. پوشش رادیویی در مناطق بین این دسته ها بسیار کمتر است. کسانی که کمترین پوشش رادیویی دارند عبارتند از: مناطق شمال شرقی، بخشی از زون شرقی، ولایت های شمال غربی هم مرز با ترکمنستان، ارتفاعات مرکزی و جنوب کشور.

نقشه 1: زبان اصلی نشرات ایستگاه های رادیویی محلی

نقشه 2: زبان اصلی که توسط مردم صحبت می شود

برای دیدن این معلومات در يك نقشه وب تعاملی [اینجا را کلیک کنید](#)

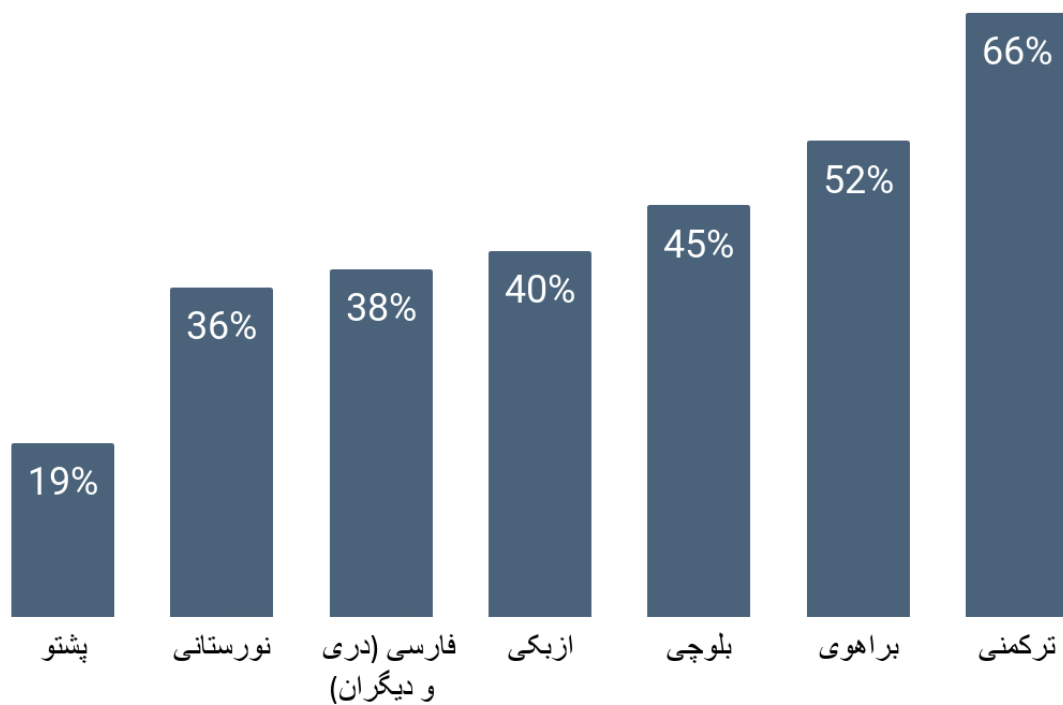
ارزیابی اکوسیستم معلوماتی انترنیز (IEA) تصویری مشابه برای مناطق شهری کابل، قندهار و هرات ارائه می دهد. ارزیابی نشان داد که 42% از مردم قندهار "همیشه" یا "بسیاری از اوقات" از رادیو به عنوان منبع اطلاعات استفاده می کنند، در مقابل، مردم هرات فقط 18% از آن استفاده میکنند. در هرات، 68% گفتند که "به هیچ وجه" یا "خیلی کم" به رادیو دسترسی دارند، که این میزان در قندهار 41% بود. پوشش محدود رادیویی در اطراف هرات که توسط نقشه سیگنال رادیویی ما نشان داده شده است (نقشه 1) میتواند به توضیح این یافته ها کمک کند. نقشه 1 همچنین نشان می دهد که نشرات به زبان پشتو از نظر جغرافیایی دارای دامنه وسیع تری نسبت به نشرات به زبان دری است. وارد کردن این متغیر در IEA نشان می دهد که 56% از گویندگان پشتو به رادیو دسترسی دارند، در حالی که فقط 38% از گویندگان دری به آن دسترسی دارند.

برای درک بیشتر اینکه کدام گروه های جمعیتی به رادیو دسترسی کمتری دارند، ما پیش بینی های پوشش رادیویی خود را با تخمین تراکم جمعیت توسط زبان اول مقایسه کردیم (نقشه 2 را مشاهده کنید). مقایسه نقشه های 1 و 2 نشان می دهد که مناطق دارای پوشش رادیویی کم، از نظر زبانی بیشترین تنوع زبانی را دارند.

با مقایسه پوشش رادیویی عمومی بدون در نظر گرفتن زبان با اندازه جمعیت بر اساس گروه زبانی، بهترین پوشش برای گویندگان زبانهای پشتو، نورستانی و فارسی (از جمله دری، هزارگی، ایماق و تاجکی) است. گویندگان بلوچی، ترکمنی، براهوی و ازبکی کمترین دسترسی به نشرات رادیویی به هر کدام از این زبان ها را دارند. گویندگان پشتو و دری به طور متوسط به حداقل دو برابر بیشتر از هر گروه زبان دیگر به نشرات رادیویی دسترسی دارند.

شصت و شش فیصد ترکمنی ها هیچ یک از سیگنال های رادیویی که ما نقشه برداری کردیم را دریافت نمی کنند. گویندگان براهوی و بلوچی همچنان دسترسی محدود به نشرات رادیویی دارند: آنها به ترتیب 52% و 45% به هیچ یک از سیگنال های رادیویی که نقشه برداری شده اند، دسترسی ندارند. شکل 1 خلاصه فیصدی هر گروه زبانی که به هیچ یک از رادیوهای نقشه دسترسی ندارند، را نشان میدهد.

شکل 1: فیصدی گروه زبانی که به نشرات رادیویی دسترسی ندارند.

گویندگان زبان های در حاشیه مانده، فاقد نشرات به زبان های خود هستند.

در بستر چند زبانی افغانستان، دری و پشتو هر دو زبان های رسمی هستند. آنها همچنان زبانهای اصلی نشرات رادیویی هستند، قسمیکه در نقشه نشان داده شده اند. هشتاد و هفت فیصد (87%) از ایستگاه های رادیویی محلی که در گزارش تحقیقی ما اشتراک کردند از زبان دری استفاده میکنند و 75% از زبان پشتو به عنوان زبان اصلی یا ثانوی نشرات استفاده می کنند. بنابراین گویندگان هر دو زبان به ترتیب میتوانند بطور آسان به نشرات رادیوهای محلی رو آورند که معلومات را به زبان خودشان نشر می کنند. برای گویندگان زبانهای دیگر مانند ازبکی، پشه ای، بلوچی یا نورستانی، خدمات نشر به زبان اصلی آنها به راحتی در دسترس نیست.

«اعلانات صحی بهتر است برای منفعت مردم به بیش از یک زبان تهیه گردند، اما ایجاد محتوای چند زبانه به منابع بیشتری نیاز دارد.»

گوینده رادیویی، ولایت دایکندی

تمام رادیو های محلی که در نظرسنجی یا سروی ما اشتراک میکنند از زبان های دری و یا پشتو به عنوان زبان اصلی نشرات شان استفاده میکنند. بخش های مجله خبری معمولاً تنها به زبان دری و یا پشتو می باشند. با این حال 40% ایستگاه های رادیویی گزارش دادند که گاهی به زبان های دیگر نیز نشرات دارند. ایستگاه های رادیویی محلی که از زبان دری به عنوان زبان اصلی نشرات خود استفاده می کنند، بیشتر در شمال، غرب و مناطق مرتفع مرکزی کشور واقع شده اند. برخی از آنها همچنین دارای محتوای به زبان های ازبکی (35%)، هزارگی (13%)، ترکمنی (10%) و بلوچی (6%) می باشند. اکثر ایستگاه های رادیویی محلی که از زبان پشتو به عنوان زبان اصلی نشرات خود استفاده می کنند، در جنوب، شرق و مناطق مرکزی کشور قرار دارند. برخی از این ایستگاهها همچنین به زبان های پشه ای (19%) و به زبان های ترکمنی، ازبکی و نورستانی (هر کدام 5%) نشرات دارند.

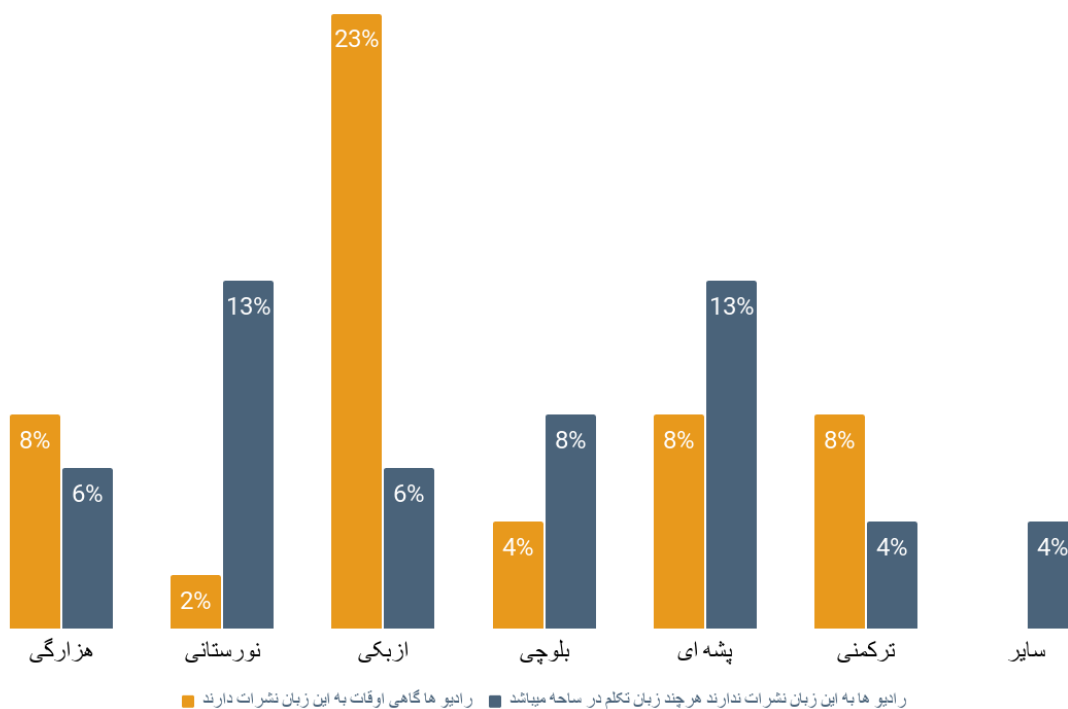
باوجود این تنوع در زبان های نشرات، مناطق مختلفی وجود دارند که در آن ها از رایج ترین زبان ها به ندرت در نشرات رادیویی استفاده می شود. این موارد عبارتند از مناطق شمال شرقی، جایی که نورستانی صحبت می شود، و ولایت ننگرهار، جایی که پشه ای صحبت می شود. شکل 2 نسبت ایستگاه های رادیویی را نشان میدهد که گهگاهی به آن زبان ها و سایر زبان های اضافی نشرات دارند. همچنین نسبت ایستگاه های رادیویی را که هرگز به آن زبان ها نشرات ندارند را نشان می دهد، اگر چه آنها زبان های غالب در منطقه تحت پوشش رادیویی میباشند.

«همکاران ما به پشتو، دری و ازبکی ترجمه می کنند، اما ازبکی بسیار دشوار است زیرا شکل نوشتاری آن با شکل گفتاری محلی که مردم می فهمند، متفاوت است. ما سعی می کنیم معلومات را به درستی ترجمه کنیم - یا از آن معلومات استفاده نمی کنیم. ما سعی می کنیم از اینترنت برای این منظور استفاده کنیم اما بیشتر اوقات اینترنت کمک کننده نیست.»

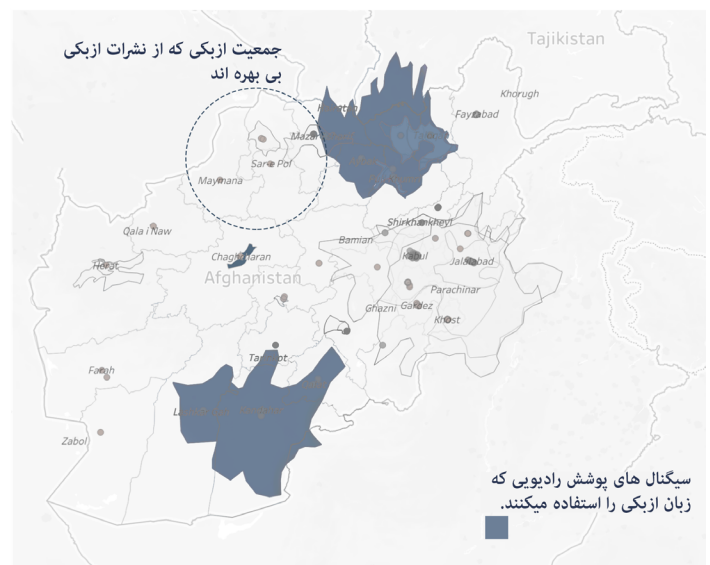
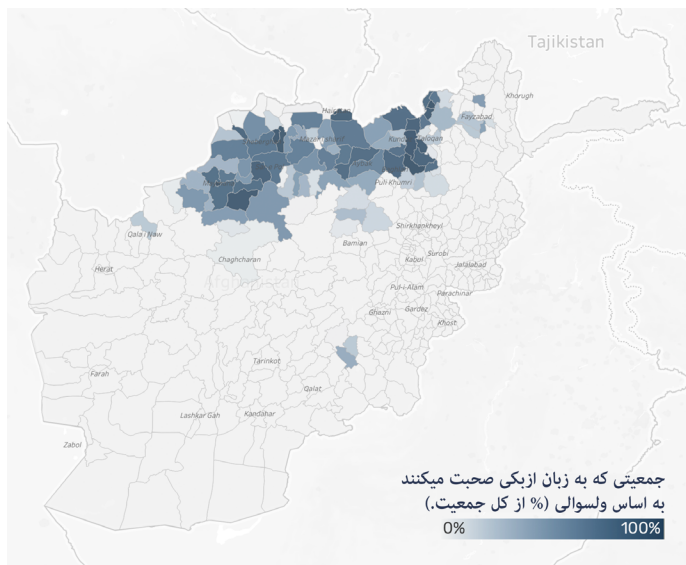
گوینده رادیویی، ولایت تخار

به طور مثال، در حالی که گویندگان نورستانی یکی از بالاترین سطح پوشش رادیویی را دارند، اما نشرات بسیار کمی به زبان خود دریافت می کنند. تقریباً 40% از تمام سیگنالهای رادیویی نقشه برداری شده در سراسر کشور از ایستگاههای رادیویی مستقر در مناطقی نشرات دارند که مردم آن به نورستانی صحبت می کنند، اما تنها 2% از این محتوای نشر شده به زبان نورستانی است.

شکل 2: فیصدی نشرات ایستگاههای رادیویی به زبانهای دیگری که مردم ساحه تحت پوشش شان با آنها تکلم میکنند.

شکل 2 همچنان نشان می دهد که بخش نسبتاً بزرگی از ایستگاه های رادیویی (23%) گهگاهی به زبان ازبکی نشرات دارند. فقط 6% گزارش کردند که هرگز به زبان ازبکی نشرات نداشته اند اگر چه ازبکی در منطقه تحت پوشش شان تکلم می شود. اما استفاده از یک زبان برای نشرات رادیویی لزوماً به این معنی نیست که این نشرات به افرادی که به این زبان صحبت می کنند می رسد. بسیاری گویندگان زبان ازبکی در ساحاتی زندگی میکنند که توسط ایستگاه های رادیویی که ما نقشه برداری کردیم، پوشش داده نمی شوند. نقشه های 3 و 4 عدم مطابقت بین ساحاتی که ازبکی صحبت می شود و ساحات تحت پوشش رادیو ازبکی، را نشان میدهد.

برای دیدن معلومات نشرات رادیویی برای سایر زبان های انفرادی [اینجا را کلیک کنید](#)

معلوماتی که در نقشه 3 و 4 نقشه برداری شده اند، نشاندهنده نوع و مدت نشر برنامه در هر لسان نمی باشند. تقریباً همه ایستگاه های رادیویی که به زبان های دیگر نشرات دارند گزارش دادند که این کار را بطور حداقلی انجام می دهند: کمتر از 5٪ یا یک ساعت در روز.

محتوایی که به زبانهای دیگر نشر می شود در فارمت یا قالبی نیست که بتواند درک عمیق را ترویج کند. نشر آهنگ و اعلانات تجاری بین برنامه ها معمول ترین فارمت هایی اند که برای مطالب به زبان های دیگر استفاده می شوند. منابع معلوماتی اصلی (Key informants) نیز برنامه های سرگرمی مخصوصاً برنامه های مناظره ای و دریافت تماس را به عنوان مثالهایی از برنامه های چند زبانه ذکر کرده اند. این برنامه ها مطابق با تماس گیرنده یا مهمان برنامه از زبانهای مختلفی استفاده می کنند. اگرچه این فارمت ممکن است معلومات عمیق تری را نسبت به نشر آهنگ به یک زبان خاص ارائه دهد، اما شنوندگان از زمان نشر این برنامه ها از قبل باخبر نمی شوند. تعداد کمی از ایستگاه های رادیویی گزارش دادند که به طور منظم به زبان های دیگر برنامه هایی دارند.

موانع زبانی سبب کاهش کیفیت نشرات می شوند.

گویندگان رادیویی محلی از نیاز برای محتوا به زبان های دیگر، مخصوصاً در جریان همه گیری مرضی کووید-19- و به طور کلی در مورد موضوعات صحت عامه آگاه هستند. آنها احساس می کنند که به زبانهای دیگر به غیر از دری یا پشتو نشرات کافی ندارند. اما حتی آن ایستگاه های رادیویی که به طور منظم به زبان های دیگر نشر می کنند، در تولید محتوا به آن زبان ها با مشکل روبرو هستند. برنامه سازی، نشر آهنگ و اعلانات تجاری به زبان های دیگر به کارگانی نیاز دارد که به این زبان ها روان صحبت کنند و بتوانند معلومات را برای تولید، ترجمه و ویرایش کنند. اکثر نشر کنندگان می گویند که منابعی برای گسترش نشر و تهیه برنامه ها به این زبانها ندارند، مخصوصاً در شرایط دشوار اقتصادی که این همه گیری بیشتر ایستگاه های رادیویی را متاثر ساخته است.

ظرفیت ترجمه ایستگاه های رادیویی محلی معمولاً محدود است و اکثر آنها منابعی برای ترجمه به زبان های دیگر به غیر از دری و پشتو ندارند. اکثر ایستگاه ها یا پروسه های معیاری برای ترجمه ندارند و توقع دارند کارکنان خودشان در صورت ضرورت ترجمه را انجام دهند (38٪) و یا ترجمه به طور جمعی در بین کارکنان هیئت تحریریه (32٪) انجام شود. در حالی که 21 فیصد از ایستگاه های رادیویی محلی می گویند که کارمندان ترجمان اختصاصی دارند، اما آنها بیشتر به زبان هایی که نشرات دارند ترجمه می کنند.

این کمبود ظرفیت ترجمه، یک چالش خاص برای نشر اطلاع رسانی خطر کووید-19- و تولید محتوا است. از بین نشر کنندگان رادیویی شرکت کننده در نظرسنجی، 36٪ اظهار داشتند که در یافتن مطالب پس زمینه به تمام زبان های مورد نیاز خود با مشکل روبرو هستند. 23٪ دیگر می گویند که در ترجمه مطالب زمینه ای با مشکل روبرو هستند. و 13٪ می گویند که ترجمه به طور کلی یک چالش برای تولید محتوای آموزنده و با کیفیت بالا در مورد کووید-19- میباشد. این نشان می دهد که همه نشر کنندگان در ترجمه با مشکل روبرو نیستند. انهایی که با مشکل روبرو نمی شوند، بیشتر به زبان های دری و پشتو نشرات دارند یا نشر خود را به زبان های دیگر و به محتوای از پیش تهیه شده، محدود می کنند.

«ترجمه از انگلیسی و دری برای ما بسیار دشوار است. ما سعی می کنیم مبتکر باشیم و با دوستان و کارشناسان برای حل مشکل ارتباط برقرار کنیم، اما این مشکل ما را حل نمی کند.»

ولایت خوست

بدون ترجمه، نه تنها نمی توان معلومات را نشر کرد، بلکه کارکنان رادیو نیز اغلب آنها را درک نمی کنند. نشر کنندگان رادیویی گزارش دادند که بسیاری از معلومات زمینه ای کووید 19- تنها به زبان انگلیسی شریک شده و یا در دسترس قرار دارند، که درک آن برای کارکنان دشوار است. معلومات به زبان دری یا پشتو نیز می تواند یک مشکل باشد. یک نشر کننده از ولایت خوست در جنوب شرقی منطقه پشتو نشین گفت که برای تیم آنها درک معلومات به زبان دری بسیار مشکل است.

برای غلبه بر موانع زبانی، کارکنان ایستگاه رادیویی از وب سایت های ترجمه در صورتی که اتصال اینترنتی و برق اجازه دهد، استفاده می کنند. اما نشر کنندگان گفتند که این وبسایت ها اغلب ترجمه های نادرست یا بی معنی را فراهم می کنند که نیاز به ویرایش بیشتر دارند. بنابراین آنها از دوستان، همکاران مسلکی، اساتید دانشگاه و مقامات دولتی می خواهند که این ترجمه های اولیه را برای نشر اصلاح کنند. از آنجا که اکثر ایستگاه های رادیویی نمی توانند هزینه این خدمات را پرداخت کنند، آنها به حمایت رضا کارانه تکیه می کنند. این بدان معناست که ترجمه و ویرایش در صورتی که امکان هم داشته باشند، زمانبر می باشند، و معلومات اغلب در زمان آماده شدن برای نشر، منسوخ می شوند. بدون ترجمه دقیق، ایستگاه های رادیویی به دلایل مشخص تمایلی به نشر ندارند، بنابراین برخی از معلومات احتمالاً مهم به مخاطبین نمی رسد.

به خاطر ناتوانی در تهیه محتوای با کیفیت ناشی از نبود خدمات ترجمه معتبر، بسیاری از نشر کنندگان ترجیح می دهند که از هر گونه معلومات که به زبان انگلیسی و یا سایر زبان هایی که آنها نمی دانند، استفاده نکنند. آنها همچنان معلومات که بسیار مغلق است را رد میکنند. این باز هم کیفیت نشر اطلاع رسانی خطر کووید 19- را متاثر میسازد.

آواز نشر کنندگان در مورد چالش های زبانی و ترجمه

”ما نیاز داریم به ازبکی نشرات داشته باشیم، اما توانایی آنرا نداریم.“

ولایت بغلان

”اصطلاحات دشوار وجود داشت. من از داکتران سوال کردم، و با وجود شرایط اقتصادی سخت، هزینه ترجمه را پرداخت کردم. ما بیشتر به معلومات به زبان انگلیسی یا دری دسترسی پیدا کردیم و سپس آن را به پشتو ترجمه کردیم. سپس همه متن ها را ساده کردیم و آنها را با لهجه محلی و زبان گفتاری [تطبیق دادیم]. این کار دشوار بود و برنامه های ما را به تاخیر انداخت.“

ولایت غور

”اکثر معلومات به زبان انگلیسی است. ما مشکل عمده در ترجمه زبان انگلیسی داریم. ما از ترجمه گوگل استفاده میکنیم - ما را تا حدی کمک میکند، اما ترجمه آن دقیق نیست. ما متن را برای دوستان آنلاین خود ارسال می کنیم، از آنها برای ویرایش و اصلاح ترجمه اصطلاحات مغلق طبی و کل ترجمه کمک می خواهیم تا بتوانیم از آن در برنامه های خود استفاده کنیم. بیشتر اوقات ما با مشکل اینترنت روبرو هستیم، بنابراین نمی توانیم از Google Translate استفاده کنیم. اگر نتوانیم کسی را پیدا کنیم که اطلاعات ما را ویرایش کند، در مورد آن موضوع بسیار مهمی که مردم باید درباره آن بدانند، نشر نمی کنیم.“

ولایت کندز

”وقتی کارمندان ما در ترجمه با مشکل روبرو می شوند، می توانیم این مشکل را در رادیو خود حل کنیم. ما برنامه آموزشی دو هفته ای در مورد ترجمه اصطلاحات طبی داشتیم. وقتی در ترجمه با چالش هایی روبرو می شویم، ما به شنوندگان خود وعده می دهیم که ترجمه مناسبی پیدا کنیم و داکتران یا متخصصان طبی را دعوت میکنیم که ما را کمک کنند.“

ولایت بغلان

نشر کنندگان به معلومات موثق دسترسی ندارند

تمام ایستگاه های رادیویی محلی که در نظرسنجی ما شرکت کردند، اطلاعات مربوط به کووید 19- (92%) را نشر می کردند یا این کار را قبلاً انجام داده بودند (8%). بیشتر ایستگاه ها از ترکیب محتوای تهیه شده توسط دیگران (89%) و محتوای تولید شده داخلی (9%) استفاده کردند. این گرایش در مصاحبه ها نیز تأیید شد. تنها یک اطلاع دهنده (Informant) اصلی گفت که رادیویی که برای آن کار میکند به علت عدم دسترسی آنها به معلومات موثق، هرگز محتوایی را در مورد کووید 19- نشر نکرده است.

برای اطلاع مخاطبان خود در باره کووید 19-، نشر کنندگان به معلومات موثق و قابل دسترس از ادارات مربوطه و سازمان ها وابسته اند. با این وجود مشکلات در زمینه دسترسی به معلومات، توانایی آنها در تهیه محتوای با کیفیت را محدود می کند. نشر کنندگان شرکت کننده در نظرسنجی ما، منبع معلومات موثق را از بزرگترین چالش برای تهیه محتوا در مورد کووید 19- دانستند (45%). این تقریباً در همه مصاحبه های ما تکرار شد. خود همه گیری دسترسی به اطلاعات را محدود می سازد. تعطیلی، قرنطینه، و کمبود تجهیزات محافظت شخصی، فرصت های نشر کنندگان را برای مصاحبه و یا دعوت متخصصین طبی محدود میسازد. در نتیجه، آنها بطور گسترده به منابع اینترنتی از قبیل وبسایت ها و رسانه های اجتماعی در صورت امکان دسترسی، متکی هستند. آنهایی که دسترسی به اینترنت دارند، معلومات را از ایمیل، واتساپ و یا تلگرام بدست می آورند.

اکثر نشر کنندگان بر اهمیت اطلاعات موثق در مورد کووید-19 تأکید کردند و بیشتر به منابع رسمی مراجعه می کنند. آنها در مصاحبه ها منابع اصلی اطلاعات خود را وزارت صحت عامه، سازمان بهداشت جهانی، یونسف، شبکه های رادیویی مانند سلام و وطندار و کمیته های آگاهی دهی ولایتی کووید-19 ذکر کردند. اکثر اشتراک کنندگان در نظرسنجی ما همچنان وزارت ها و ادارات افغانستان (62٪) و به دنبال آن سازمان جهانی صحت (55٪) را ذکر کردند. معلومات تولید شده توسط سایر ژورنالیستان و رسانه ها کمتر مورد استفاده قرار می گرفت (36٪)، همین طور معلوماتی که توسط موسسات غیردولتی بین المللی (32٪) و موسسات غیردولتی داخلی (23٪) در دسترس قرار می گرفت.

«عدم دسترسی به معلومات موثق، قابل اطمینان و ساده به موقع یک چالش دیگر بود. هیچ سازمانی از رادیوها برای قادر ساختن آنها به تولید معلومات با کیفیت بالا در این ساحه بسیار جدید و تخصصی کووید-19 حمایت نمی کرد. تمام اطلاعات مربوط به کووید-19 برای رادیوها باید دارای یک مرکز اصلی باشند که در آن محتوا را تهیه کنند زیرا کارمندان رسانه ای در مسائل مطبی تخصص ندارند.»

ولایت کابل

هرچند، بسیاری از نشر کنندگانی که با آنها صحبت کردیم گزارش دادند که معلومات رسمی اغلب با تأخیر و ناتکمیل ارائه می شوند یا به روز (تازه) نمی باشند. تایید و اعتبار دهی معلومات نیز منجر به تأخیر چشم گیر میشود. یک نشر کننده احساس کرد که در نتیجه همین چالش ها ایستگاه های رادیو های محلی اعتماد شنوندگان را از دست داده اند، و این کیفیت معلوماتی که آنها می توانند تهیه کنند را از بین برده است.

معلومات IEA تا حدی این دیدگاه که به ایستگاه های رادیویی محلی نسبت به رسانه های دیگر اعتماد کمتری وجود دارد را تایید می کند 45٪ از پاسخ دهندگان "اعتماد خوب" یا "اعتماد کامل" به رسانه های محلی را گزارش کردند، که کمتر از اعتماد به رسانه های دولتی (50٪) و رسانه های بین المللی (61٪) است. با این وجود هنوز هم به طور واضح نسبت به رهبران جامعه، دولت محلی و مقامات دولت ملی که همگی آنها بین 33 تا 35 فیصد هستند، به رسانه های محلی اعتماد بیشتری وجود دارد. این نقش مهمی که ایستگاه های رادیویی محلی باید در نشر اطلاع رسانی خطر کووید-19 ایفا کنند، را برجسته می کند.

گویندگان رادیو معلومات را به زبان ساده نیاز دارند.

مقامات ملی، سازمان های بین المللی، موسسات غیردولتی و شبکه های رسانه ای هم معلومات زمینه ای و هم محتوای از پیش تولید شده را برای نشر فراهم می کنند. ایستگاه های رادیویی محلی بیشتر محتوای از پیش تولید شده را از وزارت صحت عامه (43٪)، یونسف (28٪)، سازمان جهانی صحت (15٪) و شبکه های رادیویی (13٪) دریافت می کنند. برخی از رادیو ها جهت نشر این مواد قرارداد دارند، در حالی که برخی دیگر آن را به صورت رایگان نشر می کنند.

محتوای از پیش تولید شده به طور کلی با استقبال خوبی روبرو می شود: 78٪ از نشر کنندگان رادیو های محلی آن را برای مخاطبان خود مناسب می دانند. 22٪ دیگر فکر می کنند که محتوای از پیش تولید شده فقط برای بخشی از مخاطبان آنها مناسب است. دلیل اصلی این است که بیشتر مطالب فقط به زبان های دری و پشتو در دسترس است و برای مخاطبان آنها کمتر قابل درک است. محدودیت دیگری که شناسایی شده است، استفاده از اصطلاحات ناآشنای تخنیکی و طبی میباشد.

"معلومات MoPH [وزارت صحت عامه] بسیار مغلق است و برای آماده سازی برای نشر نیاز به طی مراحل دارد. اگر ما آن را بدون ترجمه و تاییدی مناسب نشر کنیم، برای مخاطبان ما قابل درک نمی باشد. این معلومات شامل اصطلاحات زیاد تخنیکی و طبی می باشند. ما برای ترجمه صحیح معلومات، بسیاری اوقات از سایت وزارت صحت عامه و Google Translate استفاده می کنیم."

ولایت کابل

نشر کنندگان نسبت به اطلاعات زمینه ای دریافت شده انتقاد بیشتری دارند، زیرا آنها همیشه متناسب با نیاز مخاطبان شان نمی باشند. سی و دو فیصد از نشر کنندگانی که با آنها مصاحبه کردیم، مطابقت دادن معلومات با شرایط محلی را یک چالش اساسی می دانند. جزئیات ناکافی در مورد مسائل مغلق مربوط به کووید-19 برای 38٪ اشتراک کنندگان یک مشکل است، در حالی که 23٪ می گویند از اصطلاحات تخنیکی و طبی استفاده می کنند که مبهم بوده و فهم آن دشوار است. سبک علمی مغلق معلومات در مورد کووید-19، عدم موجودیت توضیحات واضح و روشن و استفاده از اصطلاحات پزشکی در هر مصاحبه با نشر کنندگان مطرح شده است.

اصطلاحات طبی ناآشنا مخصوصاً در ابتدای این همه گیری چالش برانگیز بود. نشر کنندگان به یاد دارند که کلماتی مانند "همه گیری"، "کووید-19"، "MERS"، "SARS" و مفاهیم اساسی طبی مانند "ویروس" را باید توضیح می دادند. فراتر از اصطلاحات، آنها توضیح می دهند که باید تشریحات مغلق را به زبان ساده ویرایش کنند که درک آن برای همه آسان باشد. خاصاً معلوماتی که توسط ادارات ملی رسمی فراهم میشد، بدون ویرایش برای نشر کردن بسیار مغلق بودند.

همانند ترجمه و تاییدی آن، ویرایش جهت ساده سازی زبان وقت گیر است و نشرات را به تأخیر می اندازد. اکثر نشر کنندگان سابقه طی ندارند، بنابراین باز هم به متخصصان اتکا می کنند تا به آنها در زمینه درک معلومات طبی و یافتن گزینه های مناسب برای اصطلاحات مغلق کمک کنند. برخی با داکتران شفاخانه های محلی یا متخصصان در پوهنتون ارتباط خوبی دارند، و از آنها کمک می گیرند، اما برای سایر نشر کنندگان، به ویژه رادیو های روستایی این مسئله بسیار چالش برانگیز است. برای جلوگیری از تأخیر، چندین کارمند رادیو گفتند که آنها گاهی اوقات مواد مغلق تر را نادیده می گیرند - که این کار همراه با خطر از دست دادن جزئیات و کیفیت محتوا بوده و سوالات مخاطبان را بی پاسخ می ماند.

صدا های نشر کنندگان در مورد دسترسی به معلومات و اصطلاحات طبي

”ما در جریان ترجمه با چالشهایی روبرو می شویم چون زبانهای دری و پشتو با هم متفاوت هستند و بسیاری از اصطلاحات تخنیکي به زبان پشتو وجود ندارد.“

ولایت کابل

”ما با چالش هایی در زمینه ترجمه بعضی کلمات مواجه بودیم و سعی کردیم که کلمات بدیل برای آنها دریافت کنیم. اگر نتوانستیم برای آن ترجمه دریافت کنیم، ما آن معلومات را استفاده نمی کردیم.“

ولایت نپروز

”در مورد اصطلاحات مغلق طبي، ما از استفاده آن اصطلاح خودداری می کنیم، زیرا اگر بدون یافتن ترجمه مناسب نشر شود، برای مخاطبان موثر نخواهد بود. هیچ منبع موثقی برای دریافت معلومات به موقع برای ما وجود ندارد، گاهی اوقات در انتشار اطلاعات دقیق تأخیر وجود دارد.“

ولایت خوست

وی گفت: ”ما با رسانه ها یا سازمان های بزرگ ارتباط مستقیمی نداریم که این تبدیل به يك مشکل بزرگ در جریان بحران ها می شود. هیچ اداره ای وجود ندارد که بتواند در هنگام بحران از رسانه ها حمایت کند یا حداقل کارکنان رادیو را در مورد هر موضوع جدید آموزش دهد. به طور مثال، در ابتدای کووید 19-، حتی وزارت صحت عامه نیز معلوماتی نداشت، ما نمی توانستیم به موقع به اطلاعات دسترسی پیدا کنیم و با ترجمه کلمات و اصطلاحات مغلق دست و پنجه نرم می کردیم.“

ولایت کاپیسا

”مترجمان ما شناخت کافی از اصطلاحات طبي ندارند، بنابراین وقتی آنها با مشکلی روبرو می شوند از داکتران معلومات می خواهیم.“

ولایت بامیان

”ما در ترجمه اصطلاحاتی مانند Corona با کووید 19- مشکل داشتیم و نتوانستیم يك نام دقیق دیگری پیدا کنیم بنابراین مجبور شدیم آن را برای درک مردم توضیح دهیم. در مورد اصطلاحات طبي، داکتران یا استادان پوهنتون که با آنها تماس می گرفتیم به ما کمک می کردند. ما در حال ساده کردن ترجمه با توجه به گویش های محلی بودیم تا مردم درک کنند. آموزش و هرگونه حمایت در این زمینه برای تهیه معلومات دقیق تر و بهتر برای مخاطبان مان بسیار مفید خواهد بود.“

ولایت خوست

روش شناسی (Methodology)

این مطالعه در بین ماه اکتوبر ۲۰۲۰ و فبروری ۲۰۲۱ انجام شده است. یک سروی آنلاین به زبان های انگلیسی، دری و پشتو به ۳۰۰ گوینده رادیو (نشر کننده) که برای ۲۴۶ رادیو محلی کار می کردند با استفاده از ایمیل های گروهی و واتساپ -جهت اطمینان از اشتراک شان- ارسال گردید. ما از جمله ۳۴ ولایت افغانستان، ۵۳ پانچ را از ۲۸ ولایت دریافت نمودیم.

سپس ۴۵ مصاحبه تلفنی نیمه ساختاری با گویندگان رادیو (نشر کنندگان) انجام دادیم. طرح نمونه گیری شامل چند اصل اساسی برای اطمینان از توزیع نسبتاً عادلانه بر اساس عوامل زبانی، قومی و جغرافیایی بود. ما حداقل یک مصاحبه با نشر کنندگان از هر ۳۴ ولایتی انجام دادیم و دویا حتی سه مصاحبه را برای شهرهای بزرگ که در آنها ایستگاه های رادیویی با دامنه نشر وسیع تر وجود دارد، انجام دادیم. منابع معلوماتی اصلی (Key informants) تا حدی از طریق این سروی شناسایی شدند. نمونه کلی برای هر دو فعالیت، ۶۵ ایستگاه رادیویی محلی را تحت پوشش قرار داد. مصاحبه ها توسط تیمی از محققان زن و مرد انجام شد. مصاحبه ها به زبان های دری و پشتو انجام شد و با رضایت اشتراک کنندگان ثبت گردید. همه معلومات قبل از تحلیل رونویسی و ترجمه گردیدند. معلومات کیفی برای انکشاف بیشتر یافته های کمی استفاده شدند. ما همچنین یافته های خود را با معلومات ارزیابی اکوسیستم معلومات انترنیز ۲۰۲۰/۲۱ (EIA) تا آنجا که ممکن بود مطابقت دادیم. جهت دسترسی به گزارش EIA، اینجا را کلیک کنید

ما نقشه سیگنال رادیویی را بر اساس پانچ های سروی در مورد محل قرارگیری هر فرستنده رادیویی، ارتفاع آنتن و قدرت فرستنده ایجاد کردیم. ما برای تخمین میزان دسترسی هر سیگنال رادیویی در ناهمواری های زمینی اطراف از یک مدل رقمی ارتفاع و یک ابزار تحلیل خط دید استفاده کردیم. به منظور تخمین حداکثر مسافت تحت پوشش هر سیگنال رادیویی واحد، ۱۰۰۰ وات معادل ۸۶ کیلومتر در نظر گرفته شد. برای ایستگاههایی که معلومات آنرا نداشتیم، موقعیت آن را در مرکز شهر فرض کردیم و ارتفاع آنتن و توان فرستنده را با استفاده از مشخصات مربوطه از نزدیکترین ایستگاه همجوار تخمین زدیم. برای ایستگاه های روستایی، ما مشخصات را از نزدیکترین ایستگاه روستایی گرفتیم.

برای نقشه تراکم نقطه ای از معلومات موجود در مورد زبانهای اصلی که مردم ولایت با آن تکلم می کنند از نقشه CIA Factbook ۱۹۹۷ استفاده کردیم. ما معلومات چند ضلعی را دیجیتالی کردیم و مشخصات زبان را بر اساس مجموعه معلومات منبع تعیین کردیم. سپس آن چند ضلعی ها را بر روی معلومات جمعیت با کیفیت وضوح بالا از مجموعه داده های جمعیتی شبکه بندی شده ۲۰۲۰ در پروژه WorldPop قرار دادیم. این پروژه در اکتبر ۲۰۱۳ آغاز شد و یک آرشیو با دسترسی آزاد را از مجموعه معلومات جمعیتی فضایی برای آمریکای مرکزی و جنوبی، آفریقا و آسیا، از طریق پردازش تصاویر ماهواره ای فراهم می کند. این پروژه، برنامه های انکشافی، پانچ به حوادث و برنامه های صحی را حمایت می کند. معلومات از یک شبکه محل تصویر به نقاط متعادل شده مکانی تبدیل شدند که هر نقطه نماینده هزار نفر است که در منطقه زندگی می کنند. این نقاط سپس به زبان اولی که دسته های مردم در درون آن چند ضلعی ها با آن تکلم می کنند اختصاص داده شدند. برای جاهایی که چند ضلعی های روی هم دارند، ما ۵۰٪ از جمعیت را به هر گروه زبانی اختصاص دادیم. اگرچه این پروسه نسبتاً نادقیق است شناسایی آن دشوار است، اما برای انجام تخمین های گسترده از اینکه کدام گروه های زبانی نسبت به دیگران کمتر قادر به دسترسی به نشرات رادیویی اند، بسیار کمک کننده است.

این تحقیق با توجه به تأثیرات همه گیری و وخیم تر شدن اوضاع امنیتی، به ویژه برای ژورنالیستان و رسانه ها، با محدودیت های خاصی روبرو شد. یک محدودیت در این مطالعه یک نمونه نسبتاً کوچک است، که با وجودیکه یک چهارم کل ایستگاه های رادیویی محلی در افغانستان را پوشش می دهد، اما نمی تواند نماینده همه آنها باشد و نتیجه گیری های کلی را اجازه نمی دهد. سابقه تهدید ژورنالیستان میتواند باعث شود برخی از گویندگان تمایل کمتری برای اشتراک در تحقیق داشته باشند. نظرسنجی های آنلاین از راه دور، باعث شد که نمونه این تحقیق به سمت اشتراک کنندگان با دسترسی بهتر اینترنت منحرف شود. اگرچه این یک محدودیت عمده نیست، ولی انجام مصاحبه با اطلاع دهندگان کلیدی از طریق تلفن، نوع متفاوتی از رابطه بین مصاحبه گر و مصاحبه شوند را در مقایسه با مصاحبه های رو در رو ایجاد می کند.

مترجمان بدون مرز از همه افراد و سازمانهایی که این مطالعه را حمایت کردند و سهم گرفتند صمیمانه قدردانی می نمایند.

این تحقیق با مشارکت انترنیوز به عنوان بخشی از پروژه Rooted in Trust انجام شده است که هدف آن جمع آوری، تحلیل و پاسخ به شایعات مربوط به کووید-۱۹ و تلاش برای درک بهتر اکوسیستم های معلوماتی در بردارنده آنها می باشد. پروژه Rooted in Trust توسط فاند سخاوت‌مندانۀ دفتر کمک های بشردوستانه اداره کمک های بین المللی ایالات متحده (USAID) تمویل میگردد. این محتوا مسئولیت انحصاری مترجمان بدون مرز بوده و دیدگاه های انترنیوز، USAID، یا دولت ایالات متحده را منعکس نمی سازد.

